

بررسی صحت استنادی پایان‌نامه‌های دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی

دانشگاه شهید بهشتی

فصلنامه علمی - پژوهشی

مدیریت

اطلاعات

دوره 2، شماره 3 و 4

تابستان و پاییز 95

مهدی رحمانی¹

دانشجوی کارشناسی ارشد، رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه شهید بهشتی

امیررضا اصفافی

استادیار گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه شهید بهشتی

محمد امین عرفان‌منش

استادیار گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه اصفهان

چکیده: هدف از پژوهش حاضر بررسی صحت استنادی پایان‌نامه‌های دفاع شده دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه شهید بهشتی در سال 1393 است. روش پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ شیوه گردآوری داده‌ها پیمایشی و جامعه آماری شامل 42 پایان‌نامه دفاع شده دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه شهید بهشتی در سال 1393 بود. تعداد کل استنادهای 42 پایان‌نامه مورد بررسی به صورت تقریبی برابر با 1878 استناد بود که با استفاده از جدول کرجسی - مورگان تعداد 320 استناد برای بررسی صحت استنادی و میزان مطابقت با شیوه‌نامه انجمن روان‌شناسی آمریکا (APA) انتخاب شدند. روش گردآوری داده‌ها، مشاهده مستقیم و جستجوی استنادها از طریق پایگاه‌های اطلاعاتی و موتورهای جستجو بود. داده‌ها در سیاهه واری محقق ساخته براساس پژوهش آزاده، واعظ و قریب (1388) وارد و تحلیل شد. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهند که از 262 استناد در مقاله‌های مورد بررسی، 58 استناد فاقد هر گونه خطای استنادی بودند. همچنین صحت استنادی پایان‌نامه‌ها براساس مؤلفه جنسیت تفاوت معناداری وجود نداشت. صحت استنادی دانشجویان دکتری نسبت به دانشجویان کارشناسی ارشد و منابع استنادی لاتین نسبت به منابع استنادی فارسی بیشتر بود. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که به صورت میانگین هر استناد دارای 2/53 خطای استنادی است و عوامل مختلفی را می‌توان در بروز وضعیت نامطلوب استناددهی در پایان‌نامه‌ها از جمله عدم آگاهی دانشجویان از اهمیت یک‌دستی استنادها در آثار علمی، عدم آشنایی پژوهشگران با نرم‌افزارهای مدیریت منابع و مآخذ مثل (اندنوت، پژوهیار و غیره) به‌منظور مدیریت بهینه استناددهی در پایان‌نامه‌ها و کپی‌برداری از استنادها، برشمرد.

کلیدواژه‌ها: صحت استنادی، پایان‌نامه، دانشگاه شهید بهشتی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی

مقدمه

تولیدات علمی هر جامعه‌ای متکی بر پژوهش‌ها و منابع علمی موجود آن جامعه ارائه می‌گردد. می‌توان بیان کرد که پژوهشگری نمی‌تواند ادعا کند اثری که منتشر می‌کند فقط متکی به خود بوده و از آثار پژوهشی دیگر الگو نگرفته است. استناد به معنای مدرک و ملاک قرار دادن چیزی و آن را پشتوانه عمل یا گفته خود کردن، است (انوری، 1381، ص. 390). استنادها در پژوهش‌های علمی از اهمیت خاصی برخوردارند و می‌توان گفت اگر نویسنده یا پژوهشگری به آثار منتشر شده قبل از خود توجه نکند، نمی‌تواند یک اثر علمی معتبر منتشر کند (رحمانی، 1395). استناد علاوه بر این که موجب اعتباربخشی آثار منتشره می‌شود، به پژوهشگران کمک می‌کند تا بتوانند نویسندگان و پژوهشگران متخصص را در رشته شناسایی کنند و آثار معتبر از نامعتبر به آسانی قابل تشخیص باشند. در زیر برخی از تعاریف استناد ارائه می‌شود.

نویسنده هر اثر مکتوبی ممکن است بنا به علل متفاوت به تجربه‌ای، قولی، یا نوشته‌ای (مأخذ) اشاره کند که به این امر استناد می‌گویند (حری، 137). تعریف استناد در فرهنگ معین (1381) پشت دادن؛ پشت نهادن به سوی چیزی؛ پناه به کسی دادن؛ پناه به کسی بردن؛ نسبت کردن بر؛ و چیزی را سند قرار دادن؛ تعریف شده است. استناد کردن نیز، پشت به چیزی دادن؛ تکیه به چیزی کردن؛ آیه یا حدیث یا سخنی و مانند آن را سند قرار دادن و بدان تمسک جستن؛ تعریف شده است.

عصاره (1377) بیان می‌کند که: "بنا به اظهار زایمن²، به‌طور کلی مقاله علمی به‌تنهایی وجود ندارد بلکه ساخته و پرداخته متون آن موضوع است؛ یعنی یک مقاله علمی زمانی معتبر است که به آثار و متون آن موضوع استناد نماید. همچنین از نظر گارفیلد³ هر جمله یک مقاله که به بررسی متون می‌پردازد، با یک استناد، حمایت و پشتیبانی می‌شود. اسمیت⁴ نیز عقیده دارد فهرست منابع یک اثر به‌ویژه در حوزه علوم که به متون پیشین اشاره دارد، بخش اساسی یک مقاله پژوهشی محسوب می‌شود". استنادها موجب پیوند شدن تفکرات و تجارب علمی می‌شوند. امروزه در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی که از مراجع مهم علمی و پژوهشی کشور محسوب می‌شوند، یکی از منابع حائز اهمیت برای دستیابی به اهداف، پایان‌نامه‌ها هستند. پایان‌نامه‌ها نوشتارهایی هستند که با توجه به اهمیتی که در جامعه علمی دارند بسیار مورد توجه قرار می‌گیرند. پایان‌نامه‌ها یکی از مراجع مستند و قوی هستند،

²zaiman

³Garfield

⁴Smiths

که همیشه مورد استفاده دانشجویان و پژوهشگران قرار می‌گیرند. بنابراین صحت و سقم اطلاعات موجود در پایان‌نامه از اهمیت خاصی برخوردار است. پایان‌نامه‌ها به دو دلیل مورد توجه قرار می‌گیرند:

1. به دلیل اعتبار متن تحقیقی
2. به دلیل اعتبار فهرست مآخذ است که فهرست مآخذ پایان‌نامه‌ها همچون کتاب‌شناسی‌های تخصصی در موضوع مورد نظر هستند. (حری، 1372)

معمولاً پایان‌نامه‌ای مورد اقبال قرار می‌گیرد که تمام اصول مربوط به صحت استنادی را رعایت کرده و هم در امر بازیابی اطلاعات و هم در امر مربوط به منطبق بودن استنادهای درون‌متنی و برون‌متنی راهنمای پژوهشگران باشد. در این پژوهش نیز، با استفاده از روش تحلیل استنادی پایان‌نامه‌های دفاع شده در سال 1393، به منظور بررسی صحت استنادی آنان مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. این پژوهش در نوع خود برای اولین بار در کشور انجام گرفته است، بدین لحاظ، یافته‌های این پژوهش از نقطه نظر بررسی صحت استنادی و بیان خطاهای استنادی بسیار مورد توجه قرار دارد.

در حوزه بررسی استنادها از نکات مهم و محوری می‌توان به صحت استنادی توجه کرد. ناگفته پیداست که استناد نادرست به مقالات و منابع نه تنها موجب سردرگمی خوانندگان و پژوهشگران می‌شود، بلکه هزینه‌های سنگینی را نیز بر محققان و کتابخانه‌ها تحمیل می‌کند. (آزاده، واعظ و قریب، 1388، 10). این ضرورت فقط برای مقالات علمی-پژوهشی نیست و برای تمام آثار علمی از جمله پایان‌نامه‌ها نیز امر صحت استنادی واجب و ضروری به نظر می‌رسد. می‌توان عوامل مهم در صحت استنادی مقالات را مؤلفه‌های اصلی هر استناد معرفی کرد. یعنی صحت اطلاعات مؤلفه‌های نام نویسنده، سال نشر، عنوان مقاله، عنوان مجله، شماره، دوره و شماره صفحه دانست. از دیگر عوامل مهم در صحت استنادی کتاب‌ها را می‌توان نام نویسنده، عنوان، ناشر، محل نشر، سال نشر و شماره صفحه دانست (آزاده، واعظ و قریب، 1388، ص 11). همچنین مؤلفه دیگری که در صحت استنادی مورد بررسی قرار می‌گیرد انتقال دقیق استنادهای درون‌متنی به فهرست مآخذ و همچنین وجود استنادی فهرست مآخذ در متن است. پژوهش حاضر نیز در پی آن است تا با بررسی صحت استنادی پایان‌نامه‌های دانشگاهی وضعیت موجود در دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه شهید بهشتی را بیان نماید.

در مورد صحت استنادی در ایران پژوهش‌هایی انجام گرفته است که به پاره‌ای از آن‌ها اشاره می‌شود. عزیزی، رئیس‌زاده، زارعی، طریقت صابر و گرزن (1380) در پژوهشی برای تعیین کیفیت ذکر منابع در مقاله‌های پژوهشی مجله‌های علمی-پژوهشی در جمهوری اسلامی ایران، فراوانی اشتباه‌های موجود در قسمت‌های مختلف ذکر منابع مقاله‌های منتشره در مجله‌های علوم پزشکی ایران را که دارای رتبه

علمی-پژوهشی بودند بررسی کردند. نتایج نشان داد که در 76 درصد منابع اشتباه وجود دارد. 41 درصد آن‌ها خطای بزرگ و 59 درصد آن‌ها کوچک بود.

بهزادی و سنجی (1389) در پژوهشی برای تعیین میزان درستی استنادهای مقاله‌های تألیفی منتشره در سال 1387 فصلنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی آستان قدس رضوی را از نظر میزان درستی استنادهای به‌کار رفته در فهرست منابع و مآخذ مقاله‌های تألیفی بررسی کردند. نتایج نشان داد که در 51/8 درصد از استنادهای مقاله‌های لاتین، 39 درصد از استنادهای مقاله‌های فارسی، 28/5 درصد از استنادها به کتاب‌های لاتین و 48 درصد از استنادها به کتاب‌های فارسی، و به‌طور میانگین در 41/8 درصد از استنادهای صورت گرفته توسط نویسندگان به منابع مختلف اشتباه وجود دارد؛ که از این میزان 21/4 درصد اشتباه‌های اساسی بود. اما از نظر آماری، اختلاف معناداری بین میزان اشتباه‌های صورت گرفته در استنادها بر حسب نوع مدارک مورد استناد وجود نداشت. در کل نتایج پژوهش آن‌ها نشان داد که اشتراک مساعی بین نویسندگان، ویراستاران و داوران و همچنین ارزیابی و بررسی برخی از استنادهای مقاله‌ها به‌عنوان بخشی از فرایند پذیرش مقاله‌ها می‌تواند به رفع این مشکل کمک زیادی کند.

آزاده و همکاران (1388) نیز وضعیت صحت مقاله‌های استنادی پایان‌نامه‌های دوره‌های دکترای تخصصی پزشکی سال 1386 دانشگاه علوم پزشکی تهران را از نظر میزان مطابقت آن‌ها با شیوه‌نامه و نکوور بررسی کردند. نتایج پژوهش آن‌ها نشان داد که از کل 357 مقاله استنادی مورد مطالعه فقط 136 مورد یعنی 38/9 درصد استناد فاقد هر نوع خطای استنادی بود.

مرادی کیوی، سبحانی، صاحب‌اختیاری، هاشمی مطلق، کاظم‌نژاد و همکاران (1392) به بررسی صحت نگارش منابع کلیه مقاله‌های منتشره در سال‌های 1380-1390 مجله دانشگاه علوم پزشکی گیلان پرداختند و از هر مقاله به‌صورت تصادفی سه منبع را بررسی کردند. نتایج پژوهش آن‌ها نشان داد که 60/2 درصد از منابع دارای خطا است؛ که با گذشت زمان وضعیت صحت استنادی رو به بهبود بود.

در خارج از ایران نیز پژوهش‌های زیادی در حوزه صحت استنادی انجام شده است که از آن جمله می‌توان به پژوهش کونر (2002) اشاره کرد. او با بررسی صحت استنادی مآخذ مقاله‌های مجله‌های حوزه اورژانس طبی، به این نتیجه دست یافت که از 100 مقاله استنادی منتخب، تمامی مقاله‌ها قابل بازیابی است و 35 استناد حداقل 1 خطا دارد و در کل 41 خطا ثبت شد.

لوکیک، لوکیک، گلونکیک، کاتویک، وکینیک و همکاران (2004) در پژوهشی برای تعیین صحت استنادی و صحت نقل قول‌های مقاله‌های مجله حوزه آناتومی سال 2001، خطاهای استنادی را به سه بخش و خطاهای نقل قولی را به دو دسته تقسیم کردند. آن‌ها دلیل بالا بودن میزان خطاها را عدم

دسترسی به اطلاعات کتاب‌شناختی استنادها قبل از ایجاد مدلاین فرض کرده بودند، در صورتی که پژوهش آن‌ها خلاف این فرضیه را ثابت کرد. از این‌رو پژوهشگران مذکور بیان کردند که به نظر می‌رسد این خطاها مربوط به تبدیلی نویسندگان باشد، نه ناتوانی آن‌ها در بازیابی استنادها به شکل الکترونیکی. در مطالعه آن‌ها همچنین به ارتباط میان خطاهای نقل قولی و استنادی با ضریب تأثیر مجله‌ها توجه شد، حال آن‌که در مطالعه آن‌ها برخلاف برخی گزارش‌های پیشین، چنین ارتباطی مشهود نبود.

نتایج مطالعه صحت استنادی اورن و واتسون (2009) حاکی از میانگین خطاهای استنادی 15 درصدی منابع منتشر شده مرتبط با چشم است. این پژوهشگران در بررسی خود، به مطالعه نقش مؤثر کتابداران در کاهش میزان این نوع خطاها نیز پرداختند، چنان‌چه انتشارات الزویر 2001 با بهره‌گیری از کتابداران متخصص در بررسی استنادهای مقاله‌های مورد پذیرش، وضعیت بهتری نسبت به دو ناشر دیگر به نام بلاک ول و لیپینکوت ویلیام و یلکینز دارد.

آل بنا، راجگاریا، احمد و شیخ (2009) در پژوهشی با مطالعه استنادی و نقل قولی مقاله‌های مجله‌های سوختگی در سال 2006، خطاهای استنادی را به دو بخش کوچک و بزرگ تقسیم کردند. نتایج حاکی از پایین بودن میزان خطاها (7/13 درصد) چه در صحت استنادی و چه صحت نقل قولی مقاله‌ها بود. آن‌ها دلیل پایین بودن میزان خطاها را انجام مراحل مرور و ویراستاری و بررسی استنادها پیش از انتشار عنوان کردند.

لاپرستی (2010) برای تعیین صحت استنادی مقاله‌های مجله‌های حوزه علوم محیطی، استنادهای 5 مجله حوزه علوم محیطی را بررسی کرد. نتایج پژوهش او نشان داد از 2650 استناد، 24/41 درصد دارای خطای استنادی، و بیش‌ترین خطاها مربوط به فیلد پدیدآور است و همچنین مجله حفاظت زیستی دارای کم‌ترین خطای استنادی و مجله تغییر آب و هوا دارای بیش‌ترین خطای استنادی بود. آدیکاری و آچاریا (2010) در پژوهشی صحت منابع مقاله‌های مجله‌های مختلف در حوزه پزشکی کشور نپال را بررسی کردند. نتایج پژوهش آن‌ها نشان داد که 33/3 درصد از منابع مقاله‌های مجله‌های حوزه کودکان اجتماعی، 43/3 درصد از منابع مقاله‌های مجله‌های حوزه زنان و زایمان و 50 درصد از منابع مقاله‌های مجله‌های حوزه چشم پزشکی دارای خطا بودند، که بیش‌ترین خطاهای استنادی مربوط به ناحیه عنوان مجله و نام نویسنده بود.

هاریناریانا، چیکامبانجو و راجو (2011) صحت استنادی پایان‌نامه‌های حوزه روان‌شناسی دانشگاه مایسوره را بررسی کردند. نتایج پژوهش آن‌ها نشان داد که 39/54 درصد از خطاهای استنادی مربوط به خطای بزرگ استنادی، 21/77 درصد از خطاها مربوط به نام نویسنده، 37/93 درصد از خطاها مربوط

به‌عنوان، 5/76 درصد خطاها مربوط به شماره جلد و 1/15 درصد خطاها مربوط به دوره؛ همچنین 37/66 درصد خطاها مربوط به سال نشر و 62/33 درصد از خطاها مربوط به شماره صفحه است. دیویس (2012) با بررسی صحت استنادی مقاله‌های مجله‌های حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی که در سال 2007 منتشر شده بودند؛ به‌این نتیجه دست یافت که 49/1 درصد از منابع دارای خطا است؛ که 56 درصد از خطاها مربوط به فیلد نویسنده، 22 درصد مربوط به شماره صفحه، 15 درصد مربوط به عنوان مجله، 3 درصد مربوط به شماره، 2 درصد سال انتشار و 2 درصد خطاها مربوط به‌عنوان است. یوسف گورایا (2014) در پژوهشی با بررسی صحت استنادی مجله‌های علمی و نمونه موردی، 450 استناد از مقاله‌های مجله‌های حوزه پزشکی، به‌این نتیجه دست یافت که 450 استناد مورد بررسی دارای 18 درصد خطا است که 33 درصد مربوط به خطای بزرگ و 48 درصد مربوط به خطای کوچک استنادی، و بیش‌ترین خطاهای بزرگ مربوط به قسمت نویسنده است و همچنین میزان خطاهای استنادی منابع مربوط به سال 2011 برابر با 90 درصد و میزان خطاهای استنادی منابع در سال 2005 برابر 70/6 درصد بود. یعنی وضعیت صحت استنادی در سال 2011 به مقدار 19/6 درصد بهتر از سال 2005 بود.

از بررسی پیشینه‌های پژوهش مشخص می‌شود که موضوع صحت استنادی، همواره مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته است. به این معنا که اکثر پژوهش‌ها نشان داده‌اند که درصد بالایی از پژوهشگران در استنادها به مقاله‌ها یا پایان‌نامه‌های خود دارای خطاهای مختلف استنادی هستند. هدف اصلی از پژوهش حاضر تعیین وضعیت صحت استنادی پایان‌نامه‌های دفاع شده در دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه شهید بهشتی طی سال تحصیلی 1393 بود. بنابراین پژوهش حاضر در پی پاسخگویی به سؤال‌های زیر است.

1. وضعیت پایان‌نامه‌های دانشکده علوم تربیتی از لحاظ صحت استنادی چگونه است؟
2. وضعیت صحت استنادی پایان‌نامه‌های دانشکده علوم تربیتی بر اساس مؤلفه نوع مدرک استنادی چگونه است؟
3. وضعیت صحت استنادی پایان‌نامه‌های دانشکده علوم تربیتی بر اساس مؤلفه زبان مدرک استنادی چگونه است؟
4. وضعیت صحت استنادی پایان‌نامه‌های دانشکده علوم تربیتی بر اساس مؤلفه جنسیت چگونه است؟
5. وضعیت صحت استنادی پایان‌نامه‌ها براساس مؤلفه مقطع تحصیلی چگونه است؟
6. وضعیت صحت استنادی دانشجویان براساس مؤلفه رشته تحصیلی چگونه است؟

روش پژوهش

روش پژوهش به صورت توصیفی-پیمایشی و جامعه آماری شامل تمام پایان‌نامه‌های دفاع شده دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه شهید بهشتی در سال 1393 به تعداد 42 پایان‌نامه بود. تعداد کل استنادهای 42 پایان‌نامه مورد بررسی به صورت تقریبی برابر با 1878 استناد بود که با استفاده از جدول کرجسی-مورگان تعداد 320 استناد برای بررسی صحت استنادی و میزان مطابقت با شیوه‌نامه انجمن روان‌شناسی آمریکا (APA) انتخاب شدند. روش گردآوری داده‌ها، مشاهده مستقیم و جستجوی استنادها از طریق پایگاه‌های اطلاعاتی و موتورهای جستجو بود. داده‌ها در سیاهه واری محقق ساخته براساس پژوهش آزاده، واعظ و قریب (1388) وارد و تحلیل شد. روش نمونه‌گیری به صورت طبقه‌ای تصادفی بود. این‌گونه که با توجه به نوع مدرک استنادی و زبان مدرک تعداد 8 استناد از هر پایان‌نامه بررسی شد. در هر پایان‌نامه ابتدا استنادهای مربوط به اولین مقاله استنادی فارسی و اولین مقاله استنادی لاتین، اولین کتاب استنادی فارسی و اولین کتاب استنادی لاتین، اولین پایان‌نامه استنادی فارسی و اولین پایان‌نامه استنادی لاتین و اولین منبع اینترنتی استنادی فارسی و اولین منبع اینترنتی استنادی لاتین بررسی شد. با مطالعه سیاهه‌های واری موجود به زبان فارسی و انگلیسی، همچنین تطبیق آن‌ها با اهداف و سؤال‌های پژوهش، سیاهه استفاده شده توسط آزاده و همکاران (1388) به عنوان الگو انتخاب و سیاهه محقق ساخته‌ای آماده شد. سپس به تأیید استاد راهنما، استاد مشاور و تعدادی از صاحب‌نظران این حوزه رسید. این ابزار گردآوری اطلاعات شامل چهار بخش 1. اطلاعات مربوط به خود مقاله، 2. مطابقت استنادها با دستورالعمل فصلنامه علمی-پژوهشی روان‌شناسی کاربردی، 3. نام منبع یا منابع بررسی شده استنادها و 4. انواع خطاهای استنادی که خود شامل خطاهای کوچک و خطاهای بزرگ است بود. ابتدا تمامی استنادهای منتخب، از پایگاه‌های اطلاعاتی فارسی، لاتین و موتورهای جستجوی عمومی از نظر وجود یا عدم وجود چنین منبعی جستجو و در مرحله دوم صحت هر یک از استنادها مطابق با اطلاعات بازیابی شده بررسی شد. انواع خطاهای استنادی بر اساس تقسیم‌بندی کار آزاده و همکاران (1388) به دو گروه خطاهای بزرگ و خطاهای کوچک تقسیم شد. خطاهای بزرگ یا مشکل جدی در بازیابی مدرک ایجاد می‌کنند یا باعث عدم بازیابی مدرک می‌شوند. به عنوان نمونه می‌توان به نام و آغاز اشتباه نویسندگان، حذف نام نویسندگان، غلط‌املائی بزرگ در عنوان مقاله، اشتباه‌املائی در کتبه نوشتن نشریه، سال نشر اشتباه یا حذف آن، حذف دوره یا ذکر اشتباه دوره، و جز آن اشاره کرد. شایان ذکر است که در میزان کل خطاها، در هر عنصر، فقط یک خطای کوچک و یک خطای بزرگ در نظر گرفته خواهد شد. برای نمونه، در عنوان مقاله‌ای وجود همزمان دو خطای " غلط‌املائی در عنوان مقاله " و " اشتباه بودن علائم استفاده شده"، تنها یک خطای کوچک محاسبه شد. خطاهای بزرگ استنادی شامل اشتباه‌ها و

خطاهایی چون اشتباه وارد کردن نام پدید آور/ان، اشتباه بودن اطلاعات مربوط به سال نشر، اشتباه بودن اطلاعات مربوط به عنوان مقاله یا کتاب، اشتباه بودن اطلاعات مربوط به عنوان مجله، اشتباه بودن اطلاعات مربوط به شماره و دوره نشر، اشتباه بودن اطلاعات مربوط به ناشر، اشتباه بودن اطلاعات مربوط به محل نشر، و خطاهای کوچک استنادی شامل خطاهای املائی در فیلدهای مختلف استناد، اشتباه بودن علامت‌های استفاده شده در استناد است. ابتدا خطاهای هر استناد به تفکیک، در سیاهه واریسی تهیه شده ثبت شد. اگر بخشی از اطلاعات در پایگاه‌های مورد جستجو، مغایر با اصل منبع بود در سیاهه واریسی مندرج شد. همزمان با طی مراحل پژوهشی مذکور، هریک از استنادهای منتخب، از نظر پیروی با شیوه‌نامه موجود در دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، بررسی و خطاهای هر یک از عناصر در بخش ویژه این نوع خطاها در سیاهه واریسی ضبط شد. در این مطالعه از روش‌های آمار توصیفی، شامل فراوانی، درصد و آمار استنباطی، با استفاده از آزمون من ویتنی و تحلیل واریانس در تجزیه و تحلیل داده‌های مربوط به فرضیه‌های پژوهش استفاده شد.

یافته‌ها

خطاهای استنادی پایان‌نامه‌های مورد پژوهش (42 عدد) مورد بررسی قرار گرفتند که از این تعداد برخی پایان‌نامه‌ها استناد به یک نوع از منابع اطلاعاتی را نداشتند. بنابراین تعداد کل استنادهای موجود محاسبه شدند که برابر با 262 استناد بود. در جدول 1 به صورت تفصیلی تعداد استنادهای مربوط به هر کدام از منابع اطلاعاتی ذکر شده است.

جدول 1. تعداد کل استنادهای بررسی شده به تفکیک نوع منبع اطلاعاتی

نوع منبع اطلاعاتی	تعداد استناد فارسی بررسی شده	تعداد استناد لاتین بررسی شده
مقاله استنادی	42	42
کتاب استنادی	42	41
پایان‌نامه استنادی	39	20
منبع اینترنتی استنادی	12	24

سوال اول. وضعیت پایان‌نامه‌های دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی از لحاظ صحت استنادی چگونه است؟

در بررسی خطاهای استنادی دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی از 262 استناد بررسی شده در کل 663 خطای استنادی (یعنی هر استناد 2/53 خطا) به ثبت رسید که 201 مورد از این خطاها، خطای

بزرگ استنادی بودند (30/31 درصد) و 462 مورد (69/69 درصد) خطای کوچک استنادی بودند. (جدول 2)

جدول 2. تعداد کل خطاهای استنادی پایان‌نامه‌های مورد بررسی

تعداد خطای استنادی	تعداد خطای بزرگ استنادی	تعداد خطای کوچک	مجموع پایان‌نامه‌ها
663	201	462	

در کل 262 استناد منتخب بررسی شده، 58 استناد (22/05 درصد) فاقد هر نوع خطای استنادی بودند. بنابراین در کل 203 استناد (77/95 درصد) دارای انواع خطاهای استنادی هستند.

سوال دوم. وضعیت صحت استنادی پایان‌نامه‌های دانشکده علوم تربیتی بر اساس مؤلفه نوع مدرک استنادی چگونه است؟

از مجموع 663 خطای استنادی 207 خطا مربوط به پایان‌نامه‌ها (31/22 درصد)، 189 خطا مربوط به مقالات (28/5 درصد)، 147 خطا مربوط به کتاب‌ها (22/17) و 120 خطا مربوط به منابع اینترنتی (18/09 درصد) بود (جدول 3). از کل 59 پایان‌نامه استنادی مورد بررسی 8 مورد (13/55 درصد) فاقد هرگونه خطای استنادی بودند، همچنین از 84 مقاله استنادی مورد بررسی 20 مقاله استنادی (23/8 درصد) فاقد هرگونه خطای استنادی بودند. از 83 کتاب استنادی مورد بررسی 22 مورد (26/5 درصد) فاقد هرگونه خطای استنادی بودند و از 36 منبع اینترنتی استنادی مورد بررسی 8 منبع استنادی (22/22 درصد) فاقد هرگونه خطای استنادی بودند.

جدول 3. تعداد کل خطاهای استنادی پایان‌نامه‌ها به تفکیک نوع منبع اطلاعاتی

نوع منبع اطلاعاتی	تعداد خطاهای استنادی	تعداد خطاهای بزرگ استنادی	تعداد خطاهای کوچک
پایان‌نامه‌ها	207	75	132
مقاله‌ها	189	36	153
کتاب‌ها	147	32	115
منابع اینترنتی	120	58	64

برای سنجش صحت استنادی پایان‌نامه‌های دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی براساس مؤلفه نوع مدرک استنادی از آزمون تحلیل واریانس استفاده شد.

جدول 4. مقایسه میانگین بر اساس مؤلفه نوع مدرک استنادی

آزمون آماری متغیر	مجموع مربعات	درجه آزادی	مقدار احتمال
خطای استنادی	123	3	0/0001

همانطور که از جدول 4 مشخص است مقدار احتمال در خطاهای استنادی برابر با 0/0001 است، بنابراین بین میانگین خطاهای استنادی دانشجویان بر اساس مؤلفه نوع مدرک استنادی تفاوت معناداری وجود دارد. لذا برای مشخص کردن اینکه کدام دسته خطای استنادی بیشتری داشته‌اند میانگین خطاهای استنادی هر چهار نوع مدرک استنادی مورد بررسی قرار گرفت.

جدول 5. شاخص‌های توصیفی خطاهای استنادی منابع استنادی مختلف

متغیر	نوع منبع استنادی	تعداد	میانگین
	مقاله	84	123
خطاهای استنادی بر اساس نوع منبع	کتاب	83	101
	پایان‌نامه	59	169
	منبع اینترنتی	36	156

همانگونه که از جدول 5 مشخص است کتاب‌های استنادی با میانگین 101 کمترین تعداد خطای استنادی داشته‌اند و پایان‌نامه‌های استنادی با میانگین 169 بیشترین تعداد خطای استنادی را داشته‌اند.

سوال سوم. وضعیت صحت استنادی پایان‌نامه‌های دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی بر اساس مؤلفه زبان مدرک استنادی چگونه است؟

از کل 42 پایان‌نامه جامعه پژوهش 135 منبع استنادی فارسی مورد بررسی قرار گرفت که دارای 374 خطای استنادی بود، 103 عدد (27/54 درصد) از خطاهای استنادی، خطای بزرگ بودند و 271 خطای دیگر (72/46 درصد) خطای کوچک استنادی بودند. همچنین 127 منبع استنادی لاتین مورد بررسی قرار گرفت که دارای 288 خطای استنادی بود که از این تعداد 98 عدد (34/02 درصد) خطای بزرگ استنادی بودند و 190 خطای دیگر (65/98 درصد) خطای کوچک استنادی بودند. (جدول 8) از کل 135 منبع استنادی فارسی مورد بررسی 24 استناد (17/77 درصد) فاقد هرگونه خطای استنادی بودند. همچنین از کل 128 منبع استنادی لاتین مورد بررسی 34 استناد (26/56 درصد) فاقد هرگونه خطای استنادی بودند.

جدول 6. تعداد کل خطاهای استنادی پایان‌نامه‌ها به تفکیک زبان منبع

زبان منبع اطلاعاتی	تعداد خطای استنادی	تعداد خطای بزرگ استنادی	تعداد خطای کوچک
فارسی	374	103	271
لاتین	288	98	190

برای مشخص کردن اینکه وضعیت استنادی کدام نوع منابع براساس مؤلفه زبان بهتر است از آزمون من ویتنی استفاده شد.

جدول 7. آزمون من ویتنی در مورد بررسی خطاهای استنادی براساس مؤلفه زبان منبع استنادی

خطاهای استنادی	آزمون
7247	من ویتنی
15375	ویلکاکسون
-2	Z
0/028	سطح معنی داری

همانطور که از جدول 7 مشخص است مقدار احتمال در خطاهای استنادی برابر با 0/028 است، بنابراین بین میانگین خطاهای استنادی بر اساس زبان مدرک استنادی تفاوت معناداری وجود دارد. لذا برای مشخص کردن اینکه کدام دسته خطای استنادی بیشتری داشته‌اند میانگین هر دو دسته مورد مقایسه قرار گرفت.

جدول 8. شاخص‌های توصیفی خطاهای استنادی منابع استنادی مختلف

متغیر	زبان	تعداد	میانگین
	فارسی	135	141
خطاهای استنادی بر اساس زبان منبع استنادی	لاتین	127	121/06

همانگونه که از جدول 8 مشخص است استنادهای انگلیسی با میانگین 121/06 از منابع فارسی خطای استنادی کمتری داشته‌اند.

سوال چهارم. وضعیت صحت استنادی پایان‌نامه‌های دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی بر اساس مؤلفه جنسیت چگونه است؟

از 262 منبع استنادی مورد بررسی تعداد 44 استناد توسط دانشجویان پسر و تعداد 218 استناد توسط دانشجویان دختر تنظیم شده بود. 44 استنادی که توسط پسران تنظیم شده بود دارای 161 خطای استنادی داشت و همچنین 218 استناد تنظیم شده توسط دانشجویان دختر دارای 501 خطای استنادی بود. برای سنجش اینکه وضعیت صحت استنادی پایان‌نامه‌های دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی براساس مؤلفه جنسیت از آزمون من ویتنی استفاده شد.

جدول 9. آزمون من ویتنی در مورد بررسی خطاهای استنادی براساس مؤلفه جنسیت

خطاهای استنادی	آزمون
4024	من ویتنی
27895	ویلکاکسون
-1	Z
0/087	سطح معنی داری

همانطور که از جدول 9 مشخص است مقدار احتمال در خطاهای استنادی برابر با 0/087 است، بنابراین بین میانگین خطاهای استنادی بر اساس مؤلفه جنسیت تفاوت معناداری وجود ندارد. لذا برای مشخص کردن اینکه کدام دسته خطای استنادی بیشتری داشته‌اند میانگین هر دو دسته مورد مقایسه قرار گرفت.

جدول 10. شاخص‌های توصیفی خطاهای استنادی منابع استنادی مختلف

متغیر	جنسیت	تعداد	میانگین
	مرد	44	149/05
خطاهای استنادی بر اساس مؤلفه جنسیت	زن	218	127/06

همانگونه که از جدول 10 مشخص است با توجه به اینکه بین صحت استنادی پایان‌نامه‌ها براساس مؤلفه جنسیت تفاوت معناداری وجود ندارد اما وضعیت صحت استنادی دانشجویان دختر با میانگین 127 بهتر است.

سوال پنجم. وضعیت صحت استنادی پایان‌نامه‌ها براساس مؤلفه مقطع تحصیلی چگونه است؟ از 262 منبع استنادی بررسی شده 28 منبع استنادی مربوط به دانشجویان دکتری و 234 منبع استنادی مربوط به دانشجویان کارشناسی ارشد بود که استنادات مربوط به رساله دکتری دارای 72 خطای استنادی بودند. همچنین 234 استناد مربوط به پایان‌نامه‌های مقطع کارشناسی ارشد دارای 590 خطای استنادی بود. برای سنجش میزان صحت استنادی پایان‌نامه‌های دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی بر اساس مؤلفه مقطع تحصیلی از آزمون من ویتنی استفاده شد.

جدول 11. آزمون من ویتنی در مورد بررسی خطاهای استنادی براساس مؤلفه مقطع تحصیلی

خطاهای استنادی	آزمون
2896	من ویتنی
3302	ویلکاکسون
-1/017	Z
0/0001	سطح معنی داری

همانطور که از جدول 11 مشخص است مقدار احتمال در خطاهای استنادی برابر با 0/0001 است، بنابراین بین میانگین خطاهای استنادی بر اساس مؤلفه مقطع تحصیلی تفاوت معناداری وجود دارد. لذا برای مشخص کردن اینکه کدام دسته خطای استنادی بیشتری داشته‌اند میانگین هر دو دسته مورد مقایسه قرار گرفت.

جدول 12. شاخص‌های توصیفی خطاهای استنادی منابع استنادی مختلف

متغیر	مقطع تحصیلی	تعداد	میانگین
کارشناسی ارشد	234	133	
خطاهای استنادی بر اساس مؤلفه مقطع تحصیلی	28	117	

همانگونه که از جدول 12 مشخص است با توجه به اینکه بین صحت استنادی پایان‌نامه‌ها بر اساس مؤلفه جنسیت تفاوت معناداری وجود ندارد اما وضعیت صحت استنادی دانشجویان دختر با میانگین 127 بهتر است.

سوال 6. وضعیت صحت استنادی پایان‌نامه‌های دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی بر اساس مؤلفه رشته تحصیلی چگونه است؟

از مجموع 262 منبع استنادی مورد بررسی 62 منبع استنادی مربوط به پایان‌نامه‌های از رشته علوم تربیتی، 96 منبع استنادی مربوط به پایان‌نامه‌های رشته روان‌شناسی، 88 منبع استنادی از پایان‌نامه‌های رشته مشاوره و 16 منبع استنادی از پایان‌نامه‌های رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی مورد بررسی قرار گرفت. برای سنجش وضعیت صحت استنادی پایان‌نامه‌های دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی بر اساس مؤلفه رشته تحصیلی از آزمون تحلیل واریانس استفاده شد.

جدول 13. مقایسه میانگین بر اساس مؤلفه رشته تحصیلی

آزمون آماری متغیر	مجموع مربعات	درجه آزادی	مقدار احتمال
خطای استنادی	24	3	0/0001

همانطور که از جدول 13 مشخص است مقدار احتمال در خطاهای استنادی برابر با 0/0001 است، بنابراین بین میانگین خطاهای استنادی دانشجویان بر اساس مؤلفه نوع مدرک استنادی تفاوت معناداری وجود دارد. لذا برای مشخص کردن اینکه کدام دسته خطای استنادی بیشتری داشته‌اند میانگین خطاهای استنادی هر چهار نوع مدرک استنادی مورد بررسی قرار گرفت.

جدول 14. شاخص‌های توصیفی خطاهای استنادی رشته‌های مختلف

متغیر	رشته	تعداد	میانگین
	علوم تربیتی	62	161
	روان‌شناسی	96	127
خطاهای استنادی بر اساس نوع رشته تحصیلی	مشاوره	88	126
	علم اطلاعات و دانش‌شناسی	16	61

همانگونه که از جدول 14 مشخص است دانشجویان رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی از خطای استنادی کمتری برخوردار بوده‌اند و دانشجویان رشته علوم تربیتی دارای بیشترین خطای استنادی بوده‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری

از بررسی پیشینه‌های پژوهش مشخص می‌شود که موضوع صحت استنادی، افزون بر بحث تبادل استناد مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته است. به این معنا که اکثر پژوهش‌ها نشان داده‌اند که درصد بالایی از پژوهشگران در استنادهای مقاله‌ها یا پایان‌نامه‌های خود دارای خطاهای مختلف استنادی هستند. نتایج این پژوهش نشان داد که وضعیت صحت استنادی دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه شهید بهشتی در حد مطلوبی قرار ندارد و نتیجه پژوهش حاضر نسبت به پژوهش‌های عزیزی و همکاران (1380)، آزاده و همکاران (1388)، و مرادی کیوی و همکاران (1392) از لحاظ صحت استنادی وضعیت نامناسب‌تری دارد. این نشان از وضعیت استنادی مطلوب‌تر در پژوهش‌های خارجی دارد و همچنین می‌توان بیان کرد که میزان اهمیت به صحت استنادی در کشورهای خارجی بسیار بیشتر از اهمیتی که در ایران به استناد داده می‌شود، است.

نتیجه دیگر پژوهش این بود که میزان خطای استنادی در پایان‌نامه‌ها و منابع اینترنتی بسیار بیشتر از خطای استنادی در مقالات و کتاب‌ها بود. از مهمترین علل خطای استنادی در پایان‌نامه‌ها می‌توان به دسترسی نداشتن دانشجویان به اصل منبع، نبود اطلاعات کافی درباره گروه، دانشکده و دانشگاهی که پایان‌نامه در آن ارائه شده است، دادن استناد به پایان‌نامه از روی مقاله مستخرج از آن بدون توجه به منبع اصلی و ... اشاره کرد.

همچنین نتایج نشان داد که منابع لاتین وضعیت استنادی مطلوب‌تری نسبت به منابع فارسی داشتند. علت اصلی کم بودن خطاهای استنادی منابع لاتین را می‌توان ذکر قسمتی در مقاله تحت عنوان نحوه استناد به این منبع دانست، همچنین کپی برداری از استنادات لاتین در مقالات فارسی نیز یکی دیگر

از دلایل کم بودن خطاهای استنادی منابع لاتین است. علاوه بر موارد ذکر شده می‌توان به وجود یک نوع شیوه استناددهی به شیوه APA در زبان لاتین اشاره کرد اما در زبان فارسی شیوه‌های مختلفی برای استناد به منابع فارسی وجود دارد که همه برگرفته از شیوه APA هستند اما تفاوت‌های جزئی دارند که این خود می‌تواند از علل اصلی ایجاد خطاهای استنادی باشد.

نتیجه دیگر پژوهش این بود که دختران نسبت به مردان از لحاظ صحت استنادی وضعیت مطلوبتری داشتند و این می‌تواند به تیزبین‌تر بودن دانشجویان دختر و حساسیت آن‌ها به نظم و صحت منابع بستگی داشته باشد.

نتیجه دیگر پژوهش حاکی از آن بود که دانشجویان دکتری نسبت به دانشجویان کارشناسی ارشد از وضعیت صحت استنادی بهتری برخوردار بودند و این می‌تواند به تجربه دانشجویان دکتری به انجام کار پژوهشی و نوشتن پایان‌نامه در دوره کارشناسی ارشد مرتبط باشد. دانشجویان مقطع دکتری در دوران کارشناسی ارشد یک پایان‌نامه تألیف کرده‌اند که این می‌تواند آموزشی برای آن‌ها درباره صحت استنادی و نحوه استناد به منابع باشد.

نتیجه دیگر پژوهش آن بود که دانشجویان رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی نسبت به دانشجویان سایر رشته‌ها از صحت استنادی بیشتری برخوردار بوده‌اند و دانشجویان رشته علوم تربیتی دارای بیشترین تعداد خطای استنادی بوده‌اند. این اختلاف میان صحت استنادی دانشجویان رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی نسبت به دانشجویان سایر رشته‌ها می‌تواند ناشی از آشنایی بیشتر دانشجویان رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه شهید بهشتی نسبت به مفهوم استناد طبق پژوهش رحمانی و حاجی زین العابدینی در سال 1394 باشد. همچنین وجود واحدهایی مربوط به آیین نگارش، شیوه‌های استنادی، روش پژوهش و ... در سرفصل دروس رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی، برگزاری کارگاه‌های متعدد در مورد شیوه استناددهی صحیح در سطح علمی و حرفه‌ای رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی می‌تواند از علل دیگر آن باشد. (رحمانی و حاجی زین العابدینی، 1394)

از عوامل مختلف پایین بودن صحت استنادی پایان‌نامه‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

1. آگاه نبودن دانشجویان به اهمیت و کاربرد استنادها؛
2. عدم آشنایی دانشجویان با مفهوم و نحوه استناد به منابع؛
3. دسترسی نداشتن دانشجویان به اصل منابع؛
4. بی‌دقتی و عدم آموزش صحیح در استناد دادن به منابع استفاده شده؛
5. کم توجهی دانشگاه و مراکز پژوهشی به استناد و سخت‌گیری نکردن در این مورد؛
6. بی‌اهمیت بودن به مفهوم استناد و شیوه صحیح استناددهی؛

7. وجود شیوه‌های مختلفی برای استناد به منابع فارسی که همه برگرفته از شیوه APA هستند اما تفاوت‌های جزئی دارند؛
8. کپی برداری از استنادها؛
9. کم بودن تجربه دانشجویان در انجام کارهای پژوهشی و نوشتن مقالات معتبر؛
10. وجود نداشتن دروس مختلف آشنایی با استناد در سرفصل دروس رشته‌های مختلف؛
11. آشنا نبودن با شیوه‌های استناددهی؛
12. وجود نداشتن واحدهای پژوهشی در دانشگاه برای بررسی استنادی پایان‌نامه‌ها و مقالات و همچنین برگزار کردن کارگاه‌های آموزشی.

فهرست منابع

1. آزاده، فریدون، واعظ، ریحانه، و قریب، میترا. (1388). بررسی وضعیت صحت مقاله‌های استنادی پایان‌نامه‌های دوره‌های دکتری تخصصی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران. دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران. پی‌اورد سلامت، 3(1 و 2): 9-17.
2. انوری، حسن. (1381). فرهنگ بزرگ سخن. ذیل مدخل استناد و استناد کردن. تهران: انتشارات سخن.
3. پائو، میراندا لی (1379). مفاهیم بازیابی اطلاعات. ترجمه اسدالله آزاد و رحمت‌الله فتاحی. مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد.
4. تصویری قمصری، فاطمه، و جهان‌نما، محمدرضا (1385). تحلیل استنادی پایان‌نامه‌های پژوهشگران پژوهشکده مهندسی جهاد کشاورزی. فصلنامه کتاب، 99-75.
5. حری، عباس (1372). اهمیت اطلاعاتی پایان‌نامه‌ها در مروری بر اطلاعات و اطلاع رسانی. تهران: هیات امنای کتابخانه‌های عمومی کشور، 228-223.
6. حری، عباس. (1376). اهمیت و ضرورت به‌کارگیری منابع خارجی در تحقیقات کشور. فصلنامه کتاب، 8(4)، 7-12.
7. حقیقی، محمود (1381). کاربرد استناد در نگارش‌های علمی. مجله روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران، 32(2)، 215-232.
8. رحمانی، مهدی، و حاجی زین‌العابدینی، محسن (1394). بررسی میزان آشنایی دانشجویان دانشکده علوم تربیتی با مفهوم استناد، در دست چاپ.
9. سلطانی، پوری، و راستین، فروردین (1379). دانشنامه کتابداری و اطلاع رسانی، فارسی انگلیسی و انگلیسی به فارسی. تهران: فرهنگ معاصر، ص. 81.

10. عزیزی، فریدون، رئیس‌زاده، فرید، زارعی، شبنم، طریقت صابر، گلبرگ، و گرز، رضا. (1380). بررسی کیفیت ذکر منابع در مقالات پژوهشی مجلات علمی-پژوهشی در جمهوری اسلامی ایران. پژوهش در پزشکی (مجله پژوهشی دانشکده پزشکی)، 25(4): 249-255.
11. فرج‌پهلوی، عبدالحسین، و زمانی، مریم (1389). تحلیل استنادی مآخذ پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد حوزه شیمی دانشگاه شهید چمران اهواز و دانشگاه شیراز در سال‌های 1380-1387. فصلنامه دانش‌شناسی، 3(11)، 101-77.
12. مرادی کیوی، محسن، سبحانی، عبدالرسول، صاحب اختیاری، خشایار، هاشمی مطلق، کیوان، و کاظم‌نژاد لیلی، احسان. (1392) بررسی درستی نگارش منابع مقاله‌های چاپ شده در مجله دانشگاه علوم پزشکی گیلان، مجله دانشگاه علوم پزشکی گیلان، 22(2) پیاپی 86): 78-86.

13. Adhikari, p., & Acharya, A. (2010) accuracy of reference in diferent speciality medical journals of Nepal. Nnepalese journal of net head & neck surgery, 1(2): 23-25
14. Al-Benna, S., Rajgarhia, P., Ahmed, S., & Sheikh, Z. (2009). Accuracy of references in burns journals. Burns, 35(5): 677-680.
۱۵. Davies, k. (2012). Reference accuracy in library and information science journals. Aslib Proceedings: New Information Perspectives, 64(1): 373-387. Available at: www.emeraldinsight.com/0001-253X.htm
16. Harinarayana, N., Chikkamanju, S. & Raju N., V. (2011) A study of citation accuracy in psychology theses submitted to the University of Mysore. Annals of Library and Information Studies, 58(4): 326-334.
17. Lopresti, Robert (2010). Citation accuracy in environmental science journals. Scientometrics, 85(3): 647-655.
18. Lukić, I. K., Lukić, A., Gluncić, V., Katavić, V., Vucenik, V., & Marusić, A. (2004). Citation and quotation accuracy in three anatomy journals. Clinical anatomy: official journal of the American Association of Clinical Anatomists & the British Association of Clinical Anatomists, 17(7): 534-539.

19. O'Connor, A. E. (2002). A review of the accuracy of references in the journal *Emergency Medicine*. *Emergency medicine*, 14(2), 139-141.
20. Oren, G., & Watson, M. (2009). Accuracy of references in the ophthalmic literature. *Journal of the Medical Library Association: JMLA*, 97(2), 142-145.
21. Yousuf Guraya, S. (2014). Accuracy of references in scholarly journals: an analysis of 450 references in ten biomedical journals. *European Science Editing*, 40(4): 88-90.

A Survey on citation accuracy of thesis in Faculty of Psychology and Educational sciences in Shahid Beheshti University

Abstract

The aim of this study was to survey on citation accuracy of thesis was defended in spring 2014 to winter 2015 in Faculty of psychology and educational sciences in Shahid Beheshti University. Research Method: it was an applied research and data gathering was survey. The study population consisted of 42 theses that were defended in spring 2014 to winter 2015. The total number of citations of the 42 theses cited approximately was 1878 citation and 320 citations to verify compliance with the APA style selected. Data, through direct observation and search in databases and search engines was mustered; the data on the checklist was introduced. Results: The results indicate that 262 source documents reviewed a total of 663 citation errors that most errors were related to supervision, as well as not retaining the authenticity of female students than male students, survey on citation phd students than master students, Latin citation references to persian Citation references was a lot. Conclusion: The results showed that on average each citation a citation error is 53/2 to various Several factors can be found in happening of unfavorable situation in theses, including lack of student knowledge from the importance of integrated citations in academic text, lack of reasercher knowledge from references management software such as (End Note & pajoohyar). We can suggest some solution in order to optimize citation management and copying in theses. such as allocating some part of thesis score in to validity of citiation provided, holding educational workshops of resource management and organizing unit in university to verify thesis citations.